

**Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales (UAB). Curs 2004-2005
DEMOGRAFIA I ECONOMIA DE LA POBLACIO (25177) (Grup 51)**

DESCRIPTOR OFICIAL DE L'ASSIGNATURA. Problemes i història de les poblacions contemporànies. Mètodes i tècniques de l'anàlisi demogràfica. Teories econòmiques de la població.

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA. El primer, conèixer els instruments analítics que s'utilitzen per estudiar la dinàmica de les poblacions (des d'aquells que analitzen per separat els fenòmens demogràfics, com la taula de mortalitat, fins aquells que integren diverses variables com són els models de poblacions estables). El segon, presentar els desenvolupaments teòrics i els coneixements analítics disponibles per estudiar les relacions entre variables econòmiques i variables demogràfiques.

TEMARI DETALLAT DELS CONTINGUTS

Primera part: ANÀLISI DEMOGRÀFICA

1. Introducció a l'estudi del creixement i estructura d'una població
  - 1.1. Les fonts o registres puntuals: censos i enquestes. Fiabilitat i tipus d'errors
  - 1.2. La mesura del creixement: les taxes i el seu càlcul. Les gràfiques amb escales aritmètica i logarítmica
  - 1.3. L'anàlisi de l'estructura per sexes i edats, i d'altres variables. Indicadors i representacions gràfiques.

2. L'estudi dels components del creixement
  - 2.1. Els registres del moviment natural i migratori.
  - 2.2. Problemes de l'observació continuada i de les enquestes retrospectives
  - 2.3. Les taxes globals o brutes i les taxes específiques
  - 2.4. La neutralització dels efectes d'estructura: l'estandarització directa, indirecta i múltiple

3. La descripció dels fenòmens demogràfics
  - 3.1. La seva referència temporal i l'ús del diagrama de Lexis
  - 3.2. Tipus de magnituds (estocs i fluxes) i tipus de mesures (proporcions, taxes i probabilitats)
  - 3.3. Les òptiques d'anàlisi: longitudinal, transversal i per durada
  - 3.4. La distinció dels efectes d'edat, de generació i del moment

4. L'anàlisi de la mortalitat
  - 4.1 El model de taula demogràfica: l'exemple de la taula de mortalitat
  - 4.2 Funcions de la taula de mortalitat i indicadors sintètics de la taula
  - 4.3. Construcció i interpretació de taules de mortalitat del moment
  - 4.4. L'ús de mètodes indirectes i de taules-models de mortalitat

5. L'anàlisi de la fecunditat
  - 5.1. Les variables immediates o intermèdies de la fecunditat
  - 5.2. Taules de fecunditat del moment i de les generacions. Relacions entre els indicadors.
  - 5.3. L'anàlisi de la fecunditat a partir de censos i d'enquestes retrospectives

- 6. Models de població i perspectives demogràfiques
  - 6.1. Les Taxes de Reproducció i la Taxa Intrínseca de Creixement
  - 6.2. Característiques i propietats de les poblacions estables
  - 6.3. Projeccions principals i derivades. Tècniques més usuals

Segona part: ECONOMIA DE LA POBLACIÓ

- 7. Les relacions entre el creixement de la població i el creixement econòmic
  - 7.1. El model malthusià
  - 7.2. La transició demogràfica en els països occidentals i en desenvolupament
  - 7.3. Els models demoeconòmics actuals: desenvolupament teòric i evidències empíriques
- 8. Noves justificacions de les polítiques demogràfiques
  - 8.1. Externalitats i qüestió demogràfica: l'òptica microeconòmica
  - 8.2. El creixement demogràfic des de la perspectiva de l'ecologia i les ciències de la salut
  - 8.3. Les contribucions de l'anàlisi demogràfica
- 9. Els determinants de la mortalitat
  - 9.1. Evolució històrica i disparitats internacionals de la mortalitat
  - 9.2. Les desigualtats internes de la morbiditat i mortalitat en els països occidentals
- 10. Les teories econòmiques de la fecunditat
  - 10.1. La teoria micro-econòmica de la fecunditat: Leibenstein, G. Becker i l'escola de Chicago
  - 10.2. La perspectiva antropològica de J. Cadwell i la teoria dels fluxes intergeneracionals
  - 10.3. L'estudi dels cicles econòmics i les seves relacions amb els cicles de la fecunditat: B. Thomas, R. Easterlin i R. Lee
- 11. Les conseqüències de la immigració i els canvis en les estructures per edats en els països occidentals
  - 11.1. mercat de treball
  - 11.2. despeses públiques i transferències entre generacions
  - 11.2. nivells de vida i estructures de consum

CALENDARI APROXIMAT (38 sessions)

I Part	23 sessions	II Part	12 sessions
Tema 1	4 sessions	Tema 7	3 sessions
Tema 2	4 sessions	Tema 8	3 sessions
Tema 3	4 sessions	Tema 9	2 sessions
Tema 4	4 sessions	Tema 10	2 sessions
Tema 5	4 sessions	Tema 11	3 sessions
Tema 6	3 sessions	Exàmens	3 sessions

BIBLIOGRAFIA BÀSICA I COMPLEMENTÀRIA

De la primera part: ANÀLISI DEMOGRÀFICA

Existeixen diferents manuals d'anàlisi demogràfica. Els que s'enumeren a continuació estan publicats tots en espanyol i poden utilitzar-se indistintament, depenent de la preferència de l'estudiant, per preparar la primera part del curs. Seran també necessaris els dossiers de documentació estadística i d'exercicis que es posen a la venda en el servei de fotocòpies de la facultat.

VALLIN, J. 1995. La demografía, Alianza Editorial, Madrid.

LIVI BACCI, M. 1993. Introducción a la demografía. Barcelona, Ariel.

HENRY, L. 1976. Demografía. Análisis y modelos. Barcelona, Ed. Labor

LEGUINA, J. 1981. Fundamentos de demografía. Madrid, Siglo XXI

PRESSAT, R. 1979. Demografía estadística. Barcelona, Ariel

PRESSAT, R. 1983. El análisis demográfico. México, Fondo de Cultura Económica

PRESSAT, R. 1977. La práctica de la demografía. 30 problemas. México, Fondo de Cultura Económica

TAPINOS, G. 1990. Elementos de demografía. Madrid, Espasa Calpe

De la segona part: ECONOMIA DE LA POBLACIÓ

A les classes es presentaran i comentaran les referències bibliogràfiques més significatives de cadascun dels temes d'aquesta segona part. Aquí es presenten només les referències bibliogràfiques que pel seu caràcter de síntesi es consideren particularment recomanables per a tots els estudiants.

DEMENY, P. i MCNICOLL, G. (eds.). 1998. The Reader in Population and Development. Nova York. St. Martin Press.

EASTERLIN, R. i CRIMMINS, E. 1985. The Fertility Revolution. University of Chicago Press. Capítol 2, "Theoretical Framework": 12-31 (inclòs en el dossier de l'assignatura).

KELLEY, A.C. 1988. "Economic Consequences of Population Change in the Third World", Journal of Economic Literature, 26: 1685-1728 (inclòs en el dossier de l'assignatura).

LIVI BACCI, M. 1993. Historia mínima de la població mundial. Barcelona, Ariel.

LIVI BACCI, M. 1998. Historia de la població europea. Crítica, Barcelona.

NORMES D'EXAMEN I AVALUACIONS

L'assignatura serà avaluada mitjançant les notes obtingudes en tres examens parcials: dilluns 14 de març (temes 1, 2, 7), dimecres 27 d'abril (temes 3, 4, 8 i 9) i dijous 26 de maig (temes 5, 6, 10 i 11). La nota final serà la mitjana aritmètica d'aquestes tres notes o la nota obtinguda a la convocatòria del examen final.

HORARI TUTORIES

PROFESSOR	HORARI TUTORIES
Daniel Devolder	Dilluns i dimarts de 12 a 13 i dimecres de 16.30 a 17.30 hores, en el Centre d'Estudis Demogràfics de la UAB
Roser Nicolau	Dilluns de 15 a 16, dimecres de 9 a 10 hores i dijous de 16,45 a 17,45 hores, despatx B.3-107

